

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Moralitate, Natvra, Et Effectibvs Actvvm
Svpernatvralivm In Genere Et Fide, Spe, Ac Charitate,
Speciatim**

Coninck, Gilles de

Antverpiae, 1623

Dvb. XVII. An laudabiliter velimus omnia quæ Deus vult?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79645](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79645)

& alia similia conamur à nobis auertere; meritoque arguuntur, qui id non faciunt. Cum tamen sciamus nobis hæc sæpè immitti, aut aliàs in suis causis esse volita à Deo, qui tales causas instituit, ex quibus sciebat eiusmodi mala oritura, eaque cum facillè posset, noluit impedire.

214
Cur honestè
aueramus
pœnas nobis
à Deo im-
missas.

Et ratio est. Primò, quia sicuti ad Deum, quatenus est vniuersi gubernator, & communis omnium iudex, spectat per se primò curare ordinem & cursum vniuersi, eumque sine singulari grauique causa non immutare; atque etiam omnium peccata punire: ita ad hominem (cuius est non supradicta, sed suum suorumque bonum curare) spectat omnia mala à se ac suis quacumque ratione licita auertere, atque ita ad eum spectat, quæ Deus sub vna ratione vult sub alia nolle. Secundò, quia, cum Deus supradicta non velit omnino absolutè hominibus euenire, sed solum sub conditione, scilicet nisi precibus aut hominum industria auertantur, nullo modo repugnat ipsius voluntati, eius contrariatur qui dictam conditionem conatur ponere, quæ posita Deus non vult ea fieri.

215

Dices, Talis cupit Deum non punire peccata, & consequenter cupit impedire diuinam iustitiam: ergo malè facit. Respondeo, nego consequentiam: quia non est semper & omni modo illicitum velle impedire iustitiæ executionem, sed tunc solum quando volumus eam impedire modo illegitimo, & contra ipsius existentiam: quia iustitia non exigit vt omnia peccata sine vlla remissione puniantur, sed solum sub conditione, nisi aliàs legitima satisfactione aut remissione debitum pœnæ deleatur.

Quandoque
licitè impe-
dimus exe-
cutionem
diuinæ iusti-
tiæ.

Qua ratione
iustitia exi-
gat peccata
puni.

216

CONCLVSIO IV. Quoties nobis constat Deum absolutè aliquid velle, non licet nobis absolutè id nolle, siue ex parte nostra efficaciter id velle impedire: nam hæc volitio esset & omnino stolta (quia esset volitio rei planè impossibilis, sicut si conarer digito cælum tangere) atque etiam impia; quia tali conatu innueremus Dei absolutam voluntatem posse à nobis mutari aut vinci: quod impium est. Talis autem fuit voluntas Saulis conantis Dauidem occidere, atque ita impedire ne hic decretum sibi diuinitus regnum consequeretur.

217
Quædam il-
licitè à Deo
petimus.

Hinc patet omnino illicitum esse orare pro damnatis vt saluentur, aut etiam mitius puniantur, quia pœna æterna omnino immutabiliter ijs decreta est. Item orare Deum, vt remittat alicui peccata sine pœnitentia, vt aliquis numquam moriatur, &c.

Hinc etiam sequitur, nos pro omnibus peccatoribus in genere, & singulis in particulari quamdiu sunt in hac vita, licitè & meritorie orare, vt Deus eos conuertat, & ad hoc omnibus viribus collaborare; nam Deus neminem absolutè vult damnare, aut à gratia excludere ante præuisam ipsius mortem in peccato mortali, quam ipse etiam ex se nullo modo cupit, sed solum permittit.

218
Ad quid re-
natur cuius
actio à Deo
est præfina-
ta.

CONCLVSIO V. Si mihi certò constaret Deum meum consensum in rem aliquam absolutè prædefiniisse; Primò, impie conarer aut vellem eum impedire; quia sic conarer euertere optimam Dei voluntatem. Secundò, illicitè

id mihi displiceret; quia ille consensus non potest esse nisi absolutè bonus. Tertiò, amicitia exigeret vt omnino sponte in eum consensum propenderem; quia amicitia maxime exigit vt vnus amicus alterius voluntati quantum commodè potest promptè obsequatur. Secluso tamen præcepto non video hic vllam strictam obligationem, vt ex me sponte velim omnino consentire, aut me ad hoc excitem. Quia nec talis obligatio oritur ex voluntate Dei, quia si vellet me ad hoc obligare, esset ei facillè præceptum imponere; nec etiam ex iure naturæ, quia nullum tale hic reperiri potest: ergo nulla talis obligatio est.

219

Dices Primò, me ideo teneri sponte niti in hunc consensum, quia nisi consentiam irrita erit Dei prædefinitio; quod absurdum est. Respondeo, omnino impossibile esse vt tempore definito non consentiam, atque ita vanè timeri periculum ne irrita fiat Dei prædefinitio. Quare hæc de re non debeo esse sollicitus; nec vllò modo opus est vt ad hoc obliger, quia sine vlla obligatione Deus æquè commodè ac infallibiliter poterit efficere, vt statò tempore consentiam.

Dices Secundò, Hoc ipso quo Deus eiusmodi prædefinitionem reuelaret, censeretur mihi præcipere vt consentirem. Respondeo Primò, hoc nihil facere contra nos, quia solum dicimus me tunc non obligandum secluso omni præcepto. Respondeo Secundò, nego assumptum: quia Deus posset eam reuelare alicui alteri, qui sua sponte eam mihi indicaret: aut etiam mihi eam ita reuelare, vt simul innueret se mihi nolle præcipere eum consensum.

D V B I V M XVII.

An laudabiliter velimus omnia quæ Deus vult?

T Ostensus in 2. caput Iosue q. 38. cum quibusdam aliis ait, Deum quædam velle quæ nos non possumus licitè velle. Quia Deus vult v. c. tuum parentem occidi à latrone. Item vel eum vel te existentem in peccato mortali, carere gratia, & in eo morientem æternum damnari. Item Deus vult multas ciuitates funditus euertere omnibus ciuibus occisis, quæ tu licitè velle non potes: sed teneris pro viribus impedire.

220

CONCLVSIO. Deus multa vult quæ nobis secundum se considerata illicitè placeret (quia vt sic nec ipsi Deo placent, nec etiam placere possunt.) atque adeò caritas sæpè exigit vt ea quantum possumus conemur impedire: qualia sunt omnia ferè mala pœnæ, præsertim repugnantia fini nostro supernaturali. Quòd sitamen ea consideremus sub ea ratione sub qua Deus ea vult, ipsa vt sic laudabiliter volumus. Ita cum aliis Vasquez 1. 2. disp. 72. c. 5.

221

Probatur Primò, quia vt sic considerata sunt formaliter absolutè honesta, & expetenda; nam aliàs Deus qui nihil nisi quæ absolutè honestum est potest velle, non posset ea velle (ideoque supra ostendi talia nobis illicitè sub ea ratione displicere) ergo etiam nos honestè possumus

ea

ea ita velle : quia omne honestum qua honestum laudabiliter appetimus. Secundò, quia Beati, quorum voluntas semper est rectissima, & nobis pro viribus imitanda, laudabiliter volunt omnia, quæ Deus vult : ergo & nos possumus ea eadem ratione velle. Nec refert quòd ipsi melius quam nos sciant in particulari ratione cur Deus talia velit ; quia vt nos eadem honestè velimus, sufficit nos in genere scire, Deum habere honestissimas rationes, cur ea velit, & nos ob eandem ea velle.

222 Ad argumentum contrarium, Respondeo, etsi non possim absolute velle, vel me, vel alium carere gratia aut damnari, &c. sed, vt iam dixi, tenere ea pro viribus impedire quamdiu impediri possunt ; tamen laudabiliter volo, siue me, siue alium peccatorem, qua talem siue in sensu composito carere gratia, & morientem in peccato mortali damnari, quatenus hoc & per se iustum est, & vile ad diuinam iustitiam ostendendam ; qua sola ratione Deus ea vult.

223 Aliquos autem à latronibus occidi, ciuitates

euerti, &c. Deus communiter nō vult positiuè, sed vult solum permittere, aut solum vult sub conditione, scilicet nisi licita via impediantur, vt dixi dub. 16. conclus. 3. Quare nec nos possumus ea licitè absolute velle, quia caritas postulat, vt ea pro viribus impediamus, saltem quoties hæc illicitè ab hominibus inferuntur. Quòd si nobis certò constaret (quod sine particulari reuelatione fieri nequit) Deum talia absolute omnino decreuisse fieri, possemus eadem sub eadem ratione velle, & illicitè vellemus ea absolute impedire, vt dixi dub. 16. conclus. 4. Possemus tamen etiam eo casu in periculo patriæ, quantum sine alterius iniuria id fieri posset, præstare ea omnia, quæ alijs ad id auertendum viderentur vitia ; non quidem ex intentione id verè auertendi (hoc enim sciremus esse impossibile) sed vt ostenderemus animi affectum & studium in patrem & patriam. Seculo tamen scandalo ad hoc non teneremur, quia sciremus esse inutile.

DISPUTATIO IV.

An dentur actus verè supernaturales?

D V B I V M I.

Quid sit supernaturale?

1 **H**æc difficultas primò nobis est explicanda, vt possumus actu ac habituum supernaturalium naturam conuenienter explicare. Eius autem intellectio admodum vtilis, atque adeò necessaria est, vt possumus varias tam theologicas, quam etiam philosophicas materias exponere : ideoque varii variis locis eam attingunt, strictim tamen, nec eam exhauriunt. Quare statui eam hic quantum potero, totam clare exponere.

2 Pro quo Nota Primò, tam ex ipsa voce, quam communi Doctorum consensu constare, *supernaturale* connotare respectum quemdam ad aliud : idem enim est ac supra naturam. cum autem hoc possit variè accipi, difficultas est ad quid dicat hunc respectum.

Secundò, quia i. prologi, §. *Ad questionem igitur*, docet, *supernaturale* solum dicere respectum ad virtutem productiuam, non autem ad subiectum : siue ideo præcisè aliquid dici *supernaturale*, quia superat vires alicuius agentis ; non autem quia est supra exigentiam subiecti. Probat Primò, quia omnis potentia subiecti ad actum siue formam aut est naturalis, aut violenta, aut neutra ; vel potius receptio formæ respectu subiecti, aut est naturalis aut violenta, aut neutra : ergo nulla est *supernaturalis*. Probat Secundò, ibid. paulò superius. Quia D. August. lib. 1. de Prædest. cap. 5. ait, posse habere fidem, esse naturæ ; habere, esse gratiæ : ergo habitus fidei prout respicit potentiam receptiuam siue subiectum, non est *supernaturalis*.

Coninck de act. supernat.

Communior tamen Theologorum sententia cum D. Thoma 1. p. qu. 12. a. 4. ad 3. docet, virtutes theologicas, sicut etiam lumen beatificum, & similia accidentia nobis infusa esse *supernaturalia*, etiam respectu potestatis in qua recipiuntur. Ita Cateran. 1. p. q. 1. a. 1. Bañez q. 12. a. 5. dub. 2. ad 2. Vázquez disp. 44. c. 1. & disp. 214. c. 2. Turrianus de fide, spe & caritate, disp. 46. dub. 1. & 2. & alii. Vnde hi Auctores docent *supernaturale* in genere dicere duplicem respectum ; scilicet ad virtutem productiuam, & ad subiectum susceptiuum. Priore modo aiunt esse *supernaturale*, quod superat omnem virtutem agendi, quæ sit ordinis naturalis, ita vt à nulla creatura ordinis naturalis, virtute propria cum solo concursu Dei generali produci possit. Secundo modo aiunt dici *supernaturale*, quod est supra naturalem exigentiam cuiusvis subiecti, siue quod nullum subiectum naturaliter exigit sibi infundi.

Sed hæc patiuntur difficultatē. Primò, quia hinc sequetur omne violentū fore *supernaturale* respectu subiecti patiens, quia hoc illud nullo modo exigit sibi infundi, siue in se produci.

Dices Primò, etsi hoc secundum se spectatum illud non exigit, exigit tamen illud ratione causarum efficientium violentiam, ad quam actionem illius formæ violentè productæ receptio naturaliter consequitur. Sed contra Primò, hinc solum sequitur illud violentum esse naturale respectu causarum agentium, non autem respectu subiecti, cui id etiam in his circumstantiis mapet violentum & ipsius naturæ repugnans, & consequenter hoc illud nullo modo exigit. Secundò, quia simili modo Deo volente animæ infundere lumen gloriæ, ipsa

F

ratione